

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Vita Et Honestate Canonicorum, Et Aliorum
Ecclesiasticorum Speculum**

Langhe-Cruys, Johan

Duaci, 1587

An clerici secularium rerum conductores, aut procuratore esse possint.
cap.ii.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63733)

An clerici secularium rerum conductores aut procuratores possint. CAP. II.

a sess. ses actio. 6. c. 15.

Cum ad sanctam, & vniuersalem Synodum Gredonensem peruenisset, quod de his qui connumerabantur, quidam propter cupiditatem gratiam aliorum & possessionum conductioes, & alias secularium negotiorum suscipere: & a sacrosanctis se per desidia[m] separarent; ad domos autem secularium concurrerent, & substantiarum eorum generationes auaritia[m] causa[m] suscipere: decreuit sancta Synodus, neminem eorum, hoc est, Episcopum, aut clericum, aut monachum conducere possessiones, aut misceri secularibus possessionibus posse; nisi qui legibus ad minorum aetatis tutelas sine curam inexcusabiles attraherentur, aut cui ipse curam piscopus ecclesiasticarum rerum commisisset, & orphanorum, ac viduarum, quae in defensionem aut earum personarum maximè, quae ecclesiasticas habebant adminiculo propter Dei timorem. Si quis transgressus fuisset haec praecipua, ecclesiasticae condempni subijceretur. Atque hoc statutum sanctae Synodi Nicolao Papa in concilio Carthaginensi primo expressè planè verbis propositum, & innouatum fuit. Quod cum fecisset, patribus loquebatur dicens: Considerate suggestionem meam sanctitati vestrae, & obsecro re vobis, vt qui seruiunt Deo, & annexi sunt deo, non cedant ad actiones, seu administrationes, vel ad rationes domorum secularium. Gratianus Episcopus dixit, (qui vnus erat patrum & fortè primus concilij) Apostolorum statuta sunt, quae dicunt: Nemo litans Deo implicat se negotiis secularibus. Praeterea clerici sint sine actionibus domorum: aut actus officio clericorum. Vniuersi dixerunt: hoc oblatum. Placuit quoque concilio Carthaginensi 4.º, Episcopi, presbyteri, & diaconi, vel quicumque deus non sint conductores, aut procuratores; neque villos, vel in honesto negotio victum querant.

forte legendu[m] est: alienarum.

b cano. 3. c. fin. distinet. 68.

c cap. peruenit. 21. q. 1. d. cap. credo. d. 21. q. 3.

e c. placuit. 21. q. 3.

f c. 1. ne cleri. vel monachi.

Postea verò ipso iure pontificio illis inhibita[m] ne secularium rerum conductores, aut procuratores sentent, neue ministri laicorum fiant. Quod si

presumpserint, & occasione ipsius administrationis
propter pecuniarum causam deprehendantur in fraude,
magnum est eis ab ecclesia subueniri, per quos constat
ecclesia scandalum generari. Verum si qui ob sui
necessitatem seu sustentationem terras aliquas ad co-
noscendum conduxerint, non ut inde plus lucentur, sed ut
de fructibus viuant, hoc illis non inhibendum esse puta-
mus. Tum etiam decimarum proventus liberè locare
possunt, ita tamen, quod huiusmodi locatio ad feudum,
vel ad emphyteusiam non videatur extendi, sed ut ecclesie
commodum meliorem faciant, sicut mox infra latius
dicemus.

videntur quoque esse procuratores, & ministri
ecclesie, & in placitis secularibus disputare, excepta
causa orphanorum, aut viduarum: vel nisi suam,
aut horum iniuriam prosequantur. Sed nec procura-
tores villarum seu oppidorum, aut iurisdictiones etiam
beneficiorum sub aliquibus Principibus, & secularibus viris
exercere debent. Si quis autem aduersus hæc venire ten-
derit (quia, contra doctrinam Apostoli dicentis 8;
quod militans Deo implicat se secularibus negotiis,
qui minister agit) ab ecclesiastico fiat ministerio alienus,
quod officio clericali neglecto, fructibus seculi
seu potuitatibus placeat, se immergit. Districtius autem
dicendum, si religiosorum quisquam a
beneficiorum aulæ fuerit attentare; & sub in-
terdictione anathematis inhibetur, ne quis sacerdos
beneficium habeat Vicecomitis, aut Prepositi secularis. Si
quis autem contra hoc venire presumpserit, & commo-
dum se emendare noluerit, excommunicationi subiici-
atur. Deinde ex concilio 11. Toletano k his, à quibus
sacramenta tractanda sunt, iudicium sanguinis
non licet, & ideo magnopere talibus excessibus
preuidendum est, ne indiscretæ presumptionis motu
negligenti, aut quod morte plectendum est, sententia
perniciosa iudicare presument, aut per se inferant mem-
bra truncationes quibuslibet personis, aut inferen-
das precipiant. Quod si quisquam immemor horum
preceptorum, aut in ecclesie suæ famulis, aut in qui-

a e. sacerdoti-
bus, et ibi Pa-
nor. ne cler. vel
monach.

b arg. c. dilecti
de decim. glos.
in d. c. perue-
nit. ad verb.
conduktiones.
Goffre. in sum.
hoc tit.

c c. vestra. de
locat. et condict.
d. c. 1. & 2. et
ibi glo. & Pa-
nor. d. tit.

d d. c. 1. & c.
1. & fin. de po-
stul.

f c. omnibus. 4.
q. 6. Goffred. &
Hostie. in sum.
d. tit.

g 2. Tim. 2.
h c. sed nec. d.
tit. ne cler. vel
monach.

i c. clericis. d.
tit.

k Con. Toleta-
ni. cap. 6. c. his
à quibus. 23. q.
8. et d. cap. cle-
ricis.

l Cause sangui-
nis clericis in-
hibita sunt.

Qq v buli-

bulibet personis tale aliquid fecerit, concessit honore priuatur, & loco: sub perpetuo quoque reuertitur ergastulo relegatus; cui tamen communicatio ex hac vita non est neganda, propter Domini misericordiam; qui non vult peccatoris mortem, sed reuertatur & viuat ^a.

^a Ezech. 18. 33.

Porro non modo sanguinis sententiam dicitur proferre, aut sanguinis vindictam exercere multorum potest: sed etiam neque ubi exercenda esse, nec literas dictare, aut scribere pro vindictae sanguinis destinandas, nec viris sanguinum vllis nec vllam chirurgiae artem, quae aduersionem, lisionem inducit, exercere, nec purgationi aquarum, vel frigidae, seu ferri candentis ritum curandis, benedictionis, aut consecrationis impendere potest. Vnde etiam in casibus, quibus benedictionis, aut consecrationis impendere potest, nisi facij tamē VIII. constitutio permittit, quibus prius, seu quicumque alius Praelatus, vel clericus benedictionem obtinens temporalem, si homicidium, aut maleficio ab aliquibus in iurisdictione sua commisso, Balliuo suo, aut alij cuiuscumque iniungat, ut veritatem inquirens, iustitiae debitum execrationis regularis censi non debet; quamuis ipse Balliuus, aut alius contra malefactoris ad poenam sanguinis agere, iustitia mediante. Nam licet clericis sanguinis agitare non liceat, eas tamen (cum iustitiam obtinent temporalem) debent, & possunt, quae irregularitatis cessante, aliis delegare.

An clerici tutores, vel curatores esse possint. C. A. I.

Quoniam supra dictum est, clericos se negotiis se immiscere non posse, nisi foribus ad minorum aetatis tutelas suae curae attraherentur; hic opportunè nunc discutendum est, quādo tutores, vel curatores esse debeant, vel non. Igitur triplicem esse tutelam ^d; alia enim testamentaria, quādo parentes liberis impuberibus, potestate habent, testamēto suo dant tutores ^e; tutela dicitur legitima, cum tutor à lege datur, cum habet, cum in testamento nullus est datus ^f; est datiuā, quādo neque ex testamento, neque

^d glos. in cap. fin. dist. 86.
^e §. permissum. instit. de tutel. §. 1. in instit. qui testa. tut. dari poss. lib. 1. §. 1. in instit. de legit. agnat. tut. lib. 1.